

İzmir Yenilik Ekosistemi 2018 İzleme Raporu

İzmir Yenilik

© 2018, İZKA Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

GİRİŞ

Bölgesel yenilik stratejilerinin geliştirilmesi son yıllarda bölgesel, ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliğin artırılmasında önemli bir araç haline gelmiştir. İzmir Kalkınma Ajansı, bölgenin yenilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yol haritasını tanımlayan İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi'ni paydaşların katılımı ile beraber hazırlamış ve 2012 yılında yayınlamıştır. Stratejinin temel hedefi İzmir'in yenilik gücü yüksek, teknoloji üreten ve ihraç eden bir bölge haline gelmesi için gerekli faaliyetlerin planlanması ve hayata geçirilmesidir. Strateji çalışması kapsamında İzmir Bölgesel Yenilik Ekosistemi de bütünsel olarak analiz edilmiştir. Analiz dönemi olarak 2007-2010 yıllarını kapsayan çalışmada ekosistemin mevcut ihtiyaçları, potansiyelleri ve bunların geliştirilmesine yönelik stratejik öncelik ve hedefler belirlenmiştir.

İzmir Kalkınma Ajansı 2016 yılında İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi'nin izleme ve değerlendirilmesine ilişkin olarak İzmir Yenilik Göstergeleri ve Yenilik Ekosisteminin Analizi çalışmasını başlatmıştır. Ege Üniversitesi işbirliğinde gerçekleştirilen çalışmada 2011-2015 yılları arasında İzmir'in Ar-Ge ve yenilik göstergelerinde aldığı yol, ekosistemin gelişimi ve İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi 2012'de belirlenen amaçlara hangi düzeyde ulaşıldığı analiz edilmiştir.

Toplam 11 ayda tamamlanan çalışmada İzmir'in Ar-Ge ve yenilik gösterge seti güncellenmiş, özel sektörün Ar-Ge ve yenilik durumu analiz edilmiş, İzmir Yenilik Ekosistemi içindeki kurumlar arası ilişkiler tespit edilerek İzmir Yenilik Ekosistemi Ağ Haritası oluşturulmuştur. Ayrıca Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezleri Platformu (ÜSİMP) İnovasyon Karnesi kullanılarak İzmir'de işletmelerin Ar-Ge ve yenilik açısından durumları değerlendirilmiş, firmaların güçlü yanları yanında özellikle ileriki dönemde yürütülecek çalışmaların odağında olması gereken zayıf yönler belirlenmiş ve bunlara ilişkin bazı iyileştirme önerileri geliştirilmiştir. Çalışmada İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi için izleme ve değerlendirme mekanizması da sunulmuştur.

İZMİR YENİLİK GÖSTERGELERİNİN GÜNCELLENMESİ

İzmir’de Ar-Ge ve yenilik göstergelerindeki gelişimin sürekli olarak takip edilmesi yatırımcılara, araştırmacılara ve politika yapıcılara güncel verilerin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda ilk gösterge seti 2007-2010 dönemini analiz eden İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisinde hazırlanmıştır. Oluşturulan bu set Yenilik Göstergeleri ve Yenilik Ekosisteminin Analizi çalışmasında paydaş görüş ve önerileri doğrultusunda geliştirilerek İzmir Ar-Ge ve Yenilik Gösterge Seti nihai hale getirilmiştir.

Kurumsal göstergeler, akademik göstergeler ve sanayi göstergeleri olmak üzere üç temel kategoriden oluşan sette toplam 35 gösterge yer almaktadır. Göstergelerin seçiminde; uluslararası kriterlere uygunluk, kolay ulaşılabilirlik, yüksek temsiliyet ve farklı bilgilerin türetilmesi ile zamana göre izlenebilirlik esas alınmıştır.

İzmir’in Ar-Ge ve yenilik performansının izlenebilmesi için hazırlanan bu gösterge seti, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından ve internet üzerinden veri toplanması sureti ile İzmir Kalkınma Ajansı tarafından güncellenerek yıllık olarak yayınlanacaktır. Bu doğrultuda İzmir’in 2016-2017 yılları arasında Ar-Ge ve yenilikteki gelişimi hakkında bilgi vermek amacıyla güncellenen İzmir Yenilik Göstergeleri Seti yayınlanarak kamuoyuna sunulmuştur.

2016-2017

DÖNEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

İzmir'in Ar-Ge ve yenilik açısından gelişimi incelendiğinde 2011-2015 döneminde görülen gelişmelerin 2016-2017 döneminde de devam ettiği söylenebilir.

İzmir'de araştırmacı sayısında %11'lik bir azalma olmasına rağmen gerek yeni üniversitelerin hizmete açılması gerekse Ar-Ge merkezlerinin %40 oranında artış göstermesi bölgede yenilik altyapısının güçlendiğini göstermektedir.

İzmir üniversitelerindeki araştırmacıların yayınladıkları bilimsel yayın sayısı 2016-2017 döneminde artış göstermemesine rağmen TÜBİTAK-Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB) programına sunulan projelerde %25, aynı programdan desteklenen projelerde ise %45'lik bir artış yaşanmıştır.

Üniversitelerin ortalama patent performansları değerlendirildiğinde 2017 yılında İzmir'de üniversitelerin toplam patent başvurusu ve toplam patent tescil sayısı 2010-2016 dönemine göre sırasıyla %37 ve %67 oranında artmıştır. Ancak üniversite patentlerinin ticarileşmesinde beklenen gelişmenin sağlanamadığı görülmektedir.

Araştırma potansiyelinin güçlü ve gelişime açık olduğu İzmir'de araştırmaların sonuçlanması ve ticari değere yönelmesine ilişkin bu göstergelerin geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

2016-2017 döneminde sanayi göstergeleri incelendiğinde TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Programı kapsamında desteklenen firma ve proje sayılarının önceki dönemlere göre sırasıyla %48 ile %53 oranlarında arttığı görülmektedir. Özellikle proje başvurularının önceki yıla göre %52 oranında artması bu anlamda firmaların kapasitesinin geliştiğinin önemli bir göstergesidir. Toplam patent başvurusu ve toplam tescil edilen patent sayısında ise 2017 yılında beklenen ölçüde gelişme kaydedilmediği görülmektedir.

2011-2015 döneminde Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firma sayılarındaki artış 2016-2017 döneminde de devam etmiştir. Bu durum bölgenin yüksek katma değerli mal ve hizmetleri üretebilme potansiyelinin de gelişmesine imkan sağlamakta olup Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmaların yaptığı ihracat miktarı da önceki dönemlere göre %43'lük artış göstermiştir.

Bölgede kamu, özel sektör ve üniversite bağlantılarının güçlendirilmesi, bu alanda çalışan çatı kuruluşlar ve arayüzlerin kapasitesinin geliştirilmesi ile söz konusu göstergelerin bölge potansiyeline paralel biçimde belirgin olarak artabileceği değerlendirilmektedir.

YENİLİK GÖSTERGELERİ SETİ

Kurumsal Göstergeler						
	Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
					2016	2017
1	Üniversite Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir’de bulunan ve aktif olarak eğitim öğretim faaliyetini sürdüren üniversitelerin sayısını göstermektedir.	6	8
2	Üniversiteler-deki Araştırmacı Sayısı (Öğretim Elemanı)	YÖK	İzmir	İzmir’deki üniversitelerde görev yapan araştırmacıların o yılıki sayısını göstermektedir.	9.614	8.488
3	TGB Sayısı	STB	İzmir	İzmir’de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB sayısını göstermektedir.	4	4
4	Ar-Ge Merkezlerinin Sayısı (5746 Kanun)	STB	İzmir	İzmir’de 5746 sayılı kanun kapsamında STB tarafından kurulan sanayi Ar-Ge merkezlerinin sayısını göstermektedir.	34	59
5	TTO Sayısı	Üniversiteler	İzmir	Üniversitelerin bünyesinde proje destekleri, üniversite sanayi işbirliği, fikri mülkiyet hakları ve girişimcilik konularını da kapsayan teknoloji transfer ve bilgi transfer amaçlı kurulan ofisleri kapsamaktadır.	6	6
6	Kuluçkalık Sayısı	TGB’ler	İzmir	İzmir’deki TGB’leri içinde “Kuluçka” olarak kurulan, erken aşama fikirlerin olgunlaştırılması için özel olarak ayrılan ve tanımlı hizmetlerin verildiği fiziki mekânların sayısını ve alan (m ²) büyüklüğünü göstermektedir.	6	7
7	Kuluçkalık Alan Büyüklüğü	TGB’ler	İzmir	İzmir’deki TGB’leri içinde “Kuluçka” olarak kurulan, erken aşama fikirlerin olgunlaştırılması için özel olarak ayrılan ve tanımlı hizmetlerin verildiği fiziki mekânların sayısını ve alan (m ²) büyüklüğünü göstermektedir.	3542	3536
8	Yenilikçilik ve Girişimcilik Endeksine Giren Üniversite Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	Her yıl TÜBİTAK tarafından yayınlanan ve Türkiye’deki üniversiteleri yenilikçilik ve girişimcilik açısından sıralayan endeks verilerini kapsamaktadır.	5	5

Akademik Göstergeler						
Göstergeler		Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
					2016	2017
9	Toplam Bilimsel (SCI/SSCI) Yayın Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerdeki araştırmacıların bir yıl içinde SCI ve SSCI kapsamında yayınladıkları yayınların toplam sayısı hesaplanacaktır.	3912	3741
10	100 Araştırmacı Başına Düşen Bilimsel (SCI/SSCI) Yayın Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerdeki araştırmacıların bir yıl içinde SCI ve SSCI kapsamında yayınladıkları yayınların sayısı dikkate alınarak hesaplanan gösterge setirdir.	41	44
11	TÜBİTAK'a Sunulan Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan projelerin toplam sayısını ifade etmektedir.	651	863
12	TÜBİTAK'tan Destek Alan Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan ve kabul edilen projelerin toplam sayısını ifade etmektedir.	97	176
13	TÜBİTAK'a Sunulan Projelerin Kabul Oranı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB tarafından kabul edilen projelerin, sunulan projelere oranını göstermektedir.	14,9	20,4
14	100 Araştırmacı Başına Önerilen Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen proje sayısı dikkate alınarak İzmir'deki 100 araştırmacı başına düşen proje başvuru sayısını göstermektedir.	6,77	10,17
15	100 Araştırmacı Başına Kabul Edilen Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen ve ARDEB tarafından kabul edilen proje sayısı dikkate alınarak İzmir'deki 100 araştırmacı başına düşen kabul edilen proje sayısını göstermektedir.	1,01	2,07

Akademik Göstergeler						
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	
16	TÜBİTAK ARDEB Projelerinde Ortalama Proje Bütçesi (Bin TL)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen ve ARDEB tarafından kabul edilen projelerin ortalama bütçesini göstermektedir.	436,97	314,96
17	Üniversitelerin Toplam Patent Başvuru Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvuru sayısını göstermektedir.	17	27
18	Üniversitelerin Toplam Patent Tescil Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvurulardan tescil edilenlerin sayısını göstermektedir.	1	3
19	1000 Araştırmacı Başına Düşen Patent Başvuru Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvuru sayıları dikkate alınarak 1000 araştırmacı başına düşen patent başvuru sayısını göstermektedir.	1,77	3,18
20	1000 Araştırmacı Başına Düşen Patent Tescil Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvurulardan tescil edilenlerin sayısı dikkate alınarak 1000 araştırmacı başına düşen patent tescil sayısını göstermektedir.	0,1	0,35
21	Akademisyenler Tarafından TGB'lerde Kurulan Şirket Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde araştırmacı olarak görev alan akademisyenler tarafından TGB'lerde, kurulan şirket sayısını göstermektedir.	67	83
22	Ticarileşen Üniversite Patentleri Sayısı	TTO'lar	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlere veya üniversitelere ait patentlerden, ticarileşenlerin sayısını göstermektedir.	0	0
23	Ticarileşen Üniversite Patentlerinden Elde Edilen Toplam Gelir(TL)	TTO'lar	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlere veya üniversiteye ait patentlerin ticarileştirilmesinden dolayı elde edilen toplam (ilgili yıldaki) geliri göstermektedir.	0	0

Sanayi Göstergeleri						
Göstergeler		Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
					2016	2017
24	TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Desteklerine Başvuran Firma Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için proje başvurusu yapan İzmirli firma sayısını göstermektedir.	191	192
25	TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Desteklerinde Desteklenen Firma Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için yaptıkları proje başvuruları kabul edilen İzmirli firmaların toplam sayısını göstermektedir.	63	122
26	TÜBİTAK- TEYDEB Ar-Ge Proje Başvuru Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için proje başvurusu yapan İzmirli firmalar tarafından yapılan toplam proje başvuru sayısını göstermektedir.	239	246
27	TÜBİTAK- TEYDEB Ar-Ge Proje Destek Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e yapılan başvurular sonucunda desteklenen toplam proje sayısını göstermektedir.	68	145
28	TÜBİTAK- TEYDEB Ar-Ge Proje Başvurularının Kabul Oranları (%)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e başvuru ve desteklenen projelerin oranını göstermektedir.	28%	59%
29	Proje Başına Düşen TEYDEB Hibe Tutarı (Bin TL)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e yapılan başvurulardan, desteklenen projelerin ortalama hibe destek tutarını göstermektedir.	101,02	113,39
30	Toplam Patent Başvuru Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından her yıl "Patent Başvurularının İllere Göre Dağılımı" başlığı altında yayınlanan patent istatistiklerinden elde edilecek İzmir'e ait yıl bazlı patent başvuru sayısının göstermektedir.	281	305

Sanayi Göstergeleri						
Göstergeler		Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
					2016	2017
31	Teknoloji Geliştirme Bölgesindeki Firma Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB'lerde yer alan Ar-Ge firmalarının sayısını göstermektedir.	412	443
32	TGB Firmalarının İhracat Miktarı (Milyon USD)	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki TGB'lerde yer alan Ar-Ge firmalarının yaptıkları toplam ihracat tutarını göstermektedir.	20,113	34,985
33	Teknolojik Ürün Yatırım Desteği Sayısı	STB	İzmir	İzmir'deki işletmeler tarafından STB tarafından verilen Teknolojik Ürün Yatırım Desteği alan firmaların sayısını göstermektedir.	12	12
34	TGB'lerde Çalışan Ar-Ge Personeli Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB'lerdeki firmalarda çalışan Ar-Ge personelinin toplam sayısını göstermektedir.	2414	2851
35	İzmir'den Fortune 500'e Giren Firma Sayısı	FORTUNE-TURKEY	İzmir	Fortune 500 araştırması kapsamında İzmir'den ilk 500'e giren firma sayısını göstermektedir.	33	30

Şehit Fethi Bey Caddesi No:49/1
Birlik Plaza Kat:3 35210 Gümrük İZMİR / TÜRKİYE
T. 0232 489 81 81 • F. 0232 489 85 05

www.izka.org.tr

